

QVÆSTIONES

ET CONCLVSIONES MEDICAE, CANDIDATIS DOCTORATVS,

A SEBASTIANO ROTH AVRACHIO MEDICINAE D. ET DECANO, AGONOTHETA,

exhibita, in Paulino amphitheatro, pro insignibus doctoralibus conferendis, explicanda & defendenda, Lipsiæ

die 12. Decembris, Anno

Christi Saluatoris,

1 5 4 8.

QVÆSTIONES.

De Peripneumoniæ, Causis, Signis, Remedijs.

De Causis, Signis, Cura, Catarri Suffocativi.

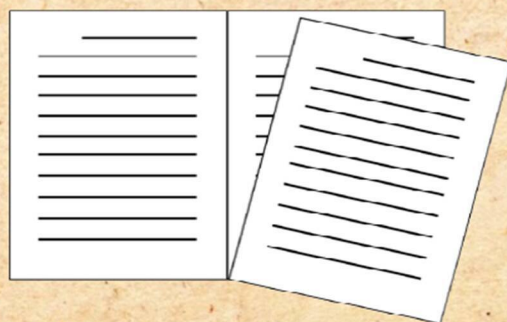
De Causis, Signis, Auxilijs Hæmopthoicæ.

PROBLEMAT.

De Sitis remedijs, à Pulmone & Ventriculo tum toto Corpore.

De Balnei auxilijs.

De Theriacæ recentis & ueteris ope, tum lætali noxa.

W woluminie kolejno współprawne sygnatury:

**Odręczny
spis tytułów**

SD 4122 II

SD 4123 II

SD 4124 II

SD 4125 II

SD 4126 II

SD 4127 II

Inc. 331

SD 4129 II

SD 4130 II

SD 4131 II

SD 4132 II

SD 4133 II

SD 4134 II

SD 4135 II

SD 4136 II

SD 4137 II

SD 4138 II

SD 4139 II

SD 4140 II

SD 4141 II

SD 4142 II

SD 4143 II

SD 4144 II

SD 4145 II

SD 4146 II

SD 4147 II

SD 4148 II

SD 4149 II

SD 4150 II

SD 4151 II

SD 4152 II

SD 4153 II

SD 4154 II

SD 4155 II

SD 4156 II

SD 4157 II

SD 4158 II

SD 4159 II

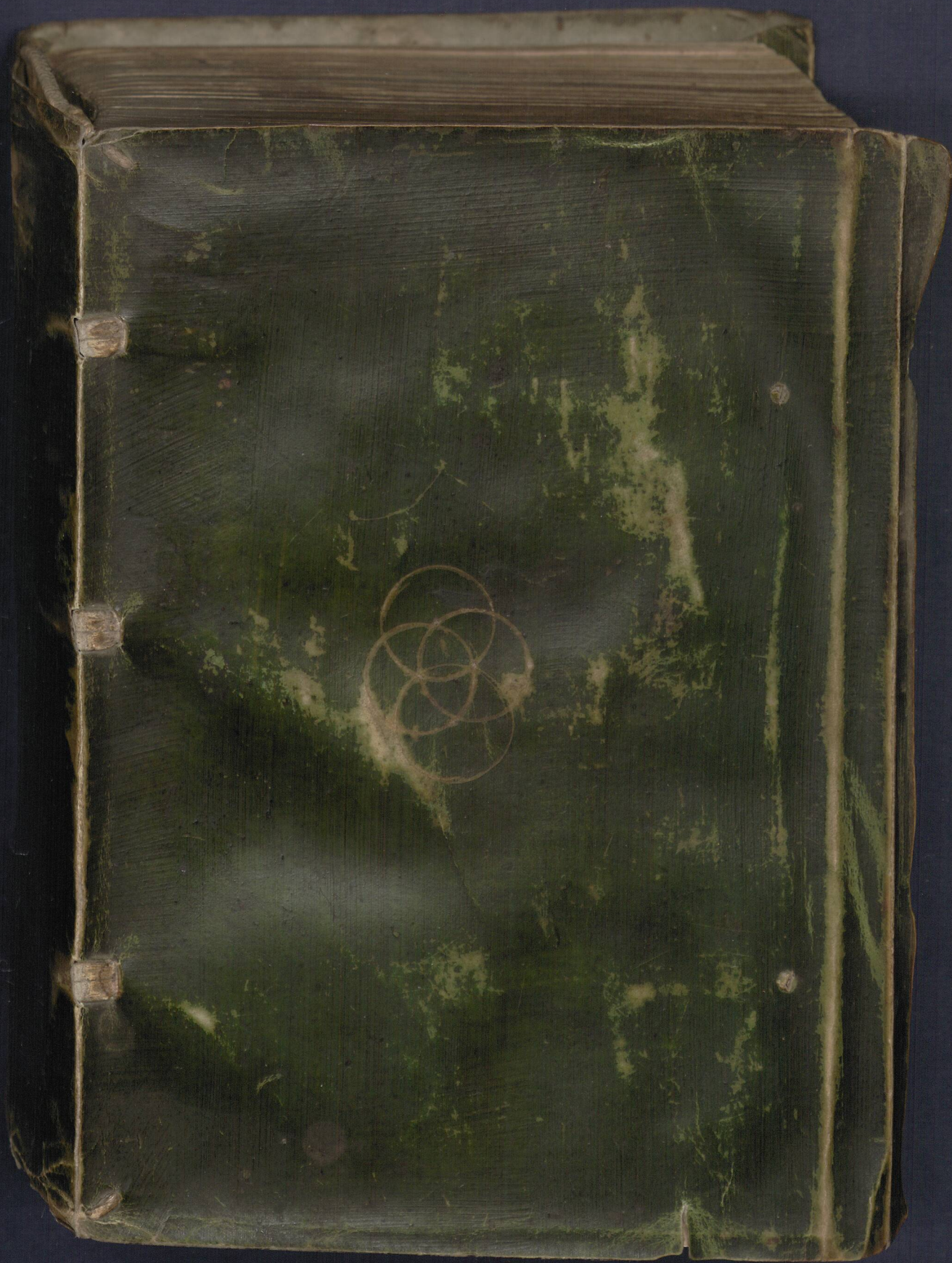
SD 4160 II

SD 4161 II

SD 4162 II

Inc. 331 b

Rkp. XVI wiek

In hoc libro contenta

- 1 Caxemes p. inera mediana, a de peste, Gab. f. yale p. 17. G.
- 2 Poptaria epigon medica, emde, Antiochia ad 62. L
- 3 Podagra liden elegiac p. Ed. Hesp. Plogitio, 31. C.
- 4 Febrio dialogis Hottentis, 14 brendin Luthon. A.
- 5 In C. Plinij l. 30 cap. 122. Magia Apologia Tuteny. G.
- 6 Masheoli test de artificiali memoria. A.
- 7 Ars memoriae Ge. Sibitij a pœniata alio. A.
- 8 Vithenta exorata p. linn Cornarind. ad 45. Encl.
- 9 Nita ac Brachila p. Vity. Exor. aspenanda p. iul. Aug. E.
- 10 Ad illibet calumnias Fudij, rufio Egenolphi. B.
- 11 Disputa de testam na a mial seminis na D. Roth a.
- 12 Disp. Wensley Baion q. D. Roth. Aet.
- 13 Disp. Homicij Schemey de morte Gori.
- 14 Disputa D. Amichatij de pœniemoria. D.
- 15 Disputationes duae D. Rothae p. Dolorandis aliq.
- 16 Disp. D. Amichatij, de 180 Comitah.
- 17 Disp. Casp. Naey de Phebonia. ad 48.
- 18 Disp. D. Fendij, p. Rerpadhero doctorendo.
- 19 Disp. D. Meney de catharus, rudente P. his. ad 49. C.
- 20 Disputa D. Roth cum Pœsthorfio de Phebonia alio.
- 21 Allocatio a purgatio Sumat D. Naey, ad 51. C.
- 22 Disp. de plegione, 1 Hamilleij & Flacij.
- 23 De lotione a balneis D. Amichatij & Plogitio. E.

24. Disputa. R. Jacobi Tiliichij & Sincero & Nathero.
25. Diss. P. Rell, & Bodrio, Nachholdo.
26. Diss. de causis febrind in græc, V. Clavij.
27. Diss. P. Svin: Scheitij de Archi T. Bi. nativa.
28. De sang & pituita V. Peembach & 3 Doctores
29. V. Peembach & doct. V. Quast medica (D)
31. De calore & spiritus nativis diss. Meinerj & Steinnich. C.
32. De uno & eiss quatuor V. Hoffmann & Scheitij
33. De lute diss. Hufsen & M. Baroth. 34. Esstasis Strack.
35. Elementa Hipp. & Gal. V. Peembach & M. Baroth.
36. Reta moderatj ratio V. Meinerj. C.
37. Cæ & principia certitudinis V. Tiliij Regionoh. C.
38. Dinstinctio spiritus nativis diss. Lamm, Faysen.
39. Ougo & ca. petri & Bernhardi Eincedling.
40. Cuius & Scholentj V. Herring. Steinnich. 41. V. Kontmannj.
42. Von ungeliefen. 43. Vom Meinen ^{bro. Hoff} melf.
44. Facchia & mores mense carum. 45. Caphys V. Pistor. E.

QVÆSTIONES ET CONCLVSIONES ME

DICAE, CANDIDATIS DOCTORATVS,

A SEBASTIANO ROTH AVRACHIO MEDICINAE D. ET DECANO, AGONOTHETA,

exhibitæ, in Paulino amphitheatro, pro insi-

gnibus doctoralibus conferendis, ex-

plicandæ & defendendæ, Lipsiæ

die 12. Decembris, Anno

Christi Saluatoris,

1 5 4 8.

QVÆSTIONES.

De Peripneumoniæ, Causis, Signis, Remedijs.

De Causis, Signis, Cura, Catarrhi Suffocatiui.

De Causis, Signis, Auxilijs Hæmopthoicæ.

PROBLEMAT.

De Sitis remedijs, à Pulmone & Ventriculo tum toto Corpore.

De Balnei auxilijs.

De Theriacæ recentis & ueteris ope, tum latali noxa.

SD 4135^H

VD 16 ZV 13381

H: 1451772

❧ QV A E S T I O ❧

D. LICENTIATI GVOLF

GANGI MEVRERI ALDEN

BERGENSIS.

Vtrum Peripneumonia (pulmonis inflammatio) tam pura, quam Herisipelatosa, Oedemosa, & Scirrofa, Orthopneam (respirationem, non ullo alio situ, quam recta ceruice, sine periculo Suffocationis, concedentem) inducens, Febrem acutam incendens, Sitim intollerabilem, nullo potionis genere extinguibilem, excitans: Aëre frigido, & plurima expiratione calida maiorem recreationem, quam potu, admittens, Thoracem tanquam incumbente onere premens, Grauitatis molestiam ex profundo, ad spinam & pectus producens, pulsum undosum reddens, Malas purpureo colore suffundens, Sputo uario, nunc albo, nunc rubro, nunc spumoso, nunc atro, aliquando ex albo rubescente, nunc flauescente, suam essentiam detegens:

Recte curetur, missione sanguinis, coctione & purgatione noxi humoris, nonnunquam refrigerantibus & humectantibus auxilijs, aliquando incisuijs, absterforijs, digerentibus, sputum mouentibus & educentibus, remedijs, tam intrò deuoratis, quam mericis extrorsum impositis.

C V R A, P R A E S A G I A.

Medici, primum opus est, ut intelligat, medicabilis an immedicabilis sit Peripneumonia.

A ij

2. In

2 In immedicabili, lætali peripneumonia bona & laudata remedia non infamanda.

3 Peripneumonia & pleuritis, tum ventriculi & hepatis inflammationes, & imbecillis, & robustis, frequenter lætales sunt: Siquidem tenuem uictum inflammatio postulat, qui vires resoluit, vires plenum, qui inflammationem auget, itaq; auxilio unius alterius malum lætaliter inualefcit.

4 Peripneumonia & pleuritide laborantibus, virium robur unicam spem salutis præbet.

5 Herissipelatosa peripneumonia, omnium est exitiosissima, maximeq; lætalis.

6 Peripneumonia ex pleuritide oriens, mortem, intra septimum diem, affert: uel in Empima, breues & miserabiles uitæ inducias præbens, uertitur.

7 Peripneumonia in Costalem morbum abiens, spem salutis præbet.

8 Malæ rubæ non semper copiosi Sanguinis, boni habitus, & rectæ ualitudinis, sed & exitiosorum morborum sunt, inditia.

9 Symptomata in quæstionis affirmatiua parte enumerata, inseparabili comitatu Idem quamlibet peripneumoniæ sequuntur, remissiora tamen aut intensiora, pro humoris natura, & morbi tempore.

C V R A.

10 Quælibet Peripneumoniæ Idæa, propriam curandi rationem, ut indicat, ita postulat, nisi contraria indicatio, uehementer obstiterit.

11 Aeger, à peripneumoniæ Symptomatis quibus miserè cruciatur, Gravitate pectoris, Orthopnea, Siti intollerabili, Febre acuta, Deliquio animi, Lipotomia, à præfocatione, liberandus est.

12 Pe

12 Peripneumoniæ Symptomata illa inseparabilia, tolli nequeunt non ablata pulmonis inflammatione.

13 Pulmonis inflammatio seu peripneumonia tolli non potest, non cognita eius Idæa.

14 Tot modi curationis, quot peripneumoniæ Idææ.

15 Tot peripneumoniæ Idææ, quot humores eam constituentes.

16 Veram seu purā Peripneumoniam, solus sanguis gignit.

17 Nullus Simplex humor, præter sanguinem, peripneumoniam constituere potest, non bilis, non phlegma, non atra bilis.

18 Non accedimus sententiæ eorum qui ueram peripneumoniam, ex sola pituita nasci, constituunt.

19 Peripneumonia, inflammatio est, ex solo feruido sanguine impermixto constans.

20 Singuli humores, cum sanguine mixti, singulares Idæas peripneumoniæ creant, appellationes & curationes compositas sortientes.

21 Trifariam quisque humor cum sanguine miscetur, aut æqualiter, aut sanguine superante humorem, aut humore sanguinem superante, hinc nouem Peripneumoniæ oriuntur Idææ compositæ.

22 Sanguine pituitam exuperante, Peripneumonia Oedemosa exoritur.

23 Pituita excedente sanguinem, Oedemosa Peripneumonia enascitur.

24 Aequali mensura sanguinis & pituitæ commixtio, Peripneumoniam mediā, ex sanguine & pituita producit.

25 Tot mixturæ differentijs, ex singulis alijs humoribus,

moribus, nouem Peripneumonię oriuntur Ideæ: Accedit decima ex solo sanguine, uera quæ generis nomen meretur.

26 Peripneumonix, nouem species compositæ, ex commixtione humorum cum sanguine.

27 Peripneumonia Oedemosa, Oedemosa Peripneumonia, Media Peripneumonia ex sanguine & pituita, Peripneumonia Herisipelatosa, Herisipelatosa Peripneumonia, Media peripneumonia ex sanguine & bile: 28

28 Peripneumonia Scirrofa, Scirrofa Peripneumonia, Media Peripneumonia ex sanguine & atra bile.

29 Reliquæ omnes inæquales mixtiones, ex sanguine & humoribus, differentias innumeras producentes, maiore aut minore excessu, uarias curandi differentias indicantes, sub his comprehenduntur.

SIGNA IDEÆ.

30 Peripneumonix Idæa, dinoscitur ex sputi colore, spuma, reliquorumque Symptomatum differentijs, caloris, febris, difficultatis spirandi, sitis, grauitatis Pectoris, Pulsus, Rubore malarum, & coindicantibus, ætate, sexu, anni tempore, cœli statu, uictu, studio.

CVRA.

31 Quælibet Peripneumonix Idæa, propriam curandi rationem, postulat.

32 Peripneumonia queuis, aut proprius Pulmonis morbus est, aut ex consortio partis cuiuspiam procreatur, aut utroque modo consistit.

33 Propria Peripneumonia, soli Pulmoni medendum, monstrat.

Peripneumon

34 Peripneumonia, ex consortio Cerebri, uel cordis, uel Hepatis, Lienis, Matricis, Mensium, Mariscarum suppressione & consensu totius Corporis, curari nequit, parte fluxionem transmittente, non curata.

PROPRIÆ CURA.

35 Propria Pulmonis inflammatio, ex proprio humore excrementoso, uel ob intemperiem Pulmonis calidam, aliunde humorem attrahente, uel imbecillitatem concoctricis facultatis, prauum humorem generantem, uel expultricis infirmitatem, paulatim coaceruantem, nascitur.

36 Curatio perficitur, ablatione per contraria cuiusq; causæ, & collecti in Pulmone humoris, expurgatione.

37 Expurgatio humoris Peripneumoniæ propria, non phlebotomia, non ullo pharmaco, sed solis auxilijs sputum educentibus, expurgari potest.

38 Medicamenta sputum educentia pro conditione humoris, & intemperie Pulmonis, accidentiumque magnitudine eligenda.

39 Calidus, feruidus humor in Pulmone calido, refrigerantibus & humectantibus, Frigidus & humidus, uiscidus, modicè calidis, incisuiis & abstergentibus tum digerentibus, Frigidus, siccus, crassus, modicè calidis & humidis incisuiis, Syrupis, trochiscis, eligmatis, emplastris, ungentis est educendus per tussim.

40 Missio sanguinis, in peripneumonia propria pulmonis, Sanguine nec in toto corpore, nec pulmone redundante propter magnitudinem morbi, in plethoria uero, propter causam antecedentem est adhibenda.

Peripneur.

PERIPNEUMONIA EX CONSORTIO.

41 Pars fluctionem in Pulmonem ad Peripneumoniam mittens primum curanda.

42 Tempora quatuor, quæque Idea peripneumoniæ obtinet, singula medelas sibi proprias ostendunt, ut quatuor hominis ætates, singulæ, educationem & conseruationem, peculiaribus alimentis, exiungunt.

43 Principium omnis Peripneumoniæ infantiam referens, postulat affluxum humoris abigendum, & pauxillum quod influxit, ex Pulmone, expurgandum.

44 Influxus in Pulmonem humor, principio Peripneumoniæ, tribus auxilijs abigitur & expurgatur, Astringentibus medicamentis, frictionibus & sicis auellentibus, Euacuatione.

45 Astringentia medicamenta, etsi roborent partem, exprimant influxum humorem, abigant influxum, medeantur intemperiei, tamen cum grauiore noxas ingerant Pulmoni, quam auxilia afferant, in nullo tempore Peripneumoniæ aut pleuritidis sunt accommodanda, nec introrsum, nec extrorsum.

46 Frictiones & Siciæ auellentes, principio Peripneumoniæ, non euacuata multitudine nullam opem afferre possunt, loco qui excipiat nullo uacante.

47 Euacuatio humoris in principio peripneumoniæ, auxilium est omnium præstantissimum, diuersi peripneumoniæ humores, diuersas postulant Euacuationes.

48 Omnis peripneumonia, exuperante sanguine constans, principio missionem sanguinis indicat, non tamen pari mensura.

49 Peripneumonia, puro, feruido sanguine oriens, largissimè

largissimam, Herisipelatosa partiolem, Oedemosa & Scirrosa parcam postulant sanguinis missionem.

50 Sanguinem, in Pulmone, uel corde, coaceruatum, nulla uena educere potest, monstrant ualuulæ, hostia cordis occludentes.

51 Sanguis in Peripneumonia mittitur, ut antecedens plenitudo euacuetur.

52 Inedia (quatenus uires tollerant) in peripneumonia redundantiam in pulmone & corde non parum multum absomit uicemq; emissionis sanguinis gerit.

53 In principio peripneumoniæ, pauxillū humoris in pulmone concipitur, quod tenuitate uictus natura absomit, & sputum educantibus, pro natura humoris administratis, expurgatur.

54 Augmentū peripneumoniæ cuiusuis, partem humoris accumulātā, in pulmone, sputo per tussim educendam, affluxuram reuellendam, & expurgandam monstrat.

55 Affluxurus humor in peripneumonia & pleuride, prius euacuatione, post frictionibus & uincturis, Sitijsq; abstrahendus à pulmone est, undecunq; influit.

56 In statu peripneumoniæ, Humor coctus, solo sputo ex pulmone est educendus, medicamentis sputum educantibus, ut conditio sputi, expuitionis, & morbi postulat, nisi noua multitudo orta, alia cogat administrare auxilia.

57 Humor compositus, peripneumoniā committens, exuperans sanguinem, non uena incisa, sed purgatione per propriū pharmacum, se expurgandū desiderat.

58 Herisipelatosæ peripneumoniæ humor, phar-

B maco

maco bilem expurgante, educationem exigit, non tamen Miobalanis, Citrinis, non Diacatholicon, non Scammonio, sed Cassia fistula, Manna, infusione Rubarbari in succo uiolearum, Oedemosa non Kebutis, sed Agarico, Polypodio, Carthamo, Scirrosa, non Miobalanis indis, sed Polypodio, Helleboro, Sene, mixta Cassia & uiolato syrupo expurganda.

59 Tametsi humor peripneumoniae sanguinem superans, se expurgandum monstrat, non tamen crudus, sed coctus, & transitu uiaque ad profluxum praeparato prius.

60 Herisipelatosae peripneumoniae humor biliosus, recte coquitur, Syrupo Violato, Neunupharino, de Papauere, & aquis Violarum, Neunupharis, Ordei, Peponis, Cucumeris.

61 Et si Aqua Cucurbitae, portulacae, papaueris, lactuca, infrigident & humectent, non tamen commode humorem peripneumoniae & pleuritidis concoquunt.

62 In Pulmone infarctus humor biliosus caliditate & siccitate inflammans, Febrem incendens, vires exoluens, uiam exasperans, & purgationem per spiritum remorans, indicat intemperiem pulmonis & humoris contrariis qualitatibus extinguendam, humoris tenuitatem ad mediocritatem redigendam, uiam ut Hip. monet explanandam.

63 Tanta auxilia omnia afferunt Remedia introrsum & extrorsum adhibita, Syrupus Violarum, Nimpheae seu Neunupharis, partim papaueris sed prouida exhibitione, Aquam Ordei, Violarum, Neunupharis, Peponis, Melonis, Eligmata ex uiolis conditis, floribus Violarum, Succo Violarum, Trochiscis ex Diadragaganto frigido Loch de Papauere aliquot usque

usque tenuitate humoris infestante.

64 Extrorsum Vnctio ex Oleo, Violarum, Nepharino, Emplastro ex floribus, Violarum, Nimpheæ, Farina Ordei cum Oleo Violato coactis.

65 Oedemosa peripneumonia, uiscidus & crassus humor, salubriter coquitur & educitur Oximelle simplici, Syrupo de Liquiritia, Capilli ueneris, de Hissopo, de Prassio, Oximelle Squillitico, Euacuatur pharmacis, tam simplicibus quam compositis supra enumeratis.

66 Ex Pulmone educitur, Diayri, Solomonis S. & Composito, Diapenidio, Emplastro ex Origano, Serpillo, Floribus Camomillinis cum farina Lini, Fœnugræci, Orobi, Oleo Camomillino & Liliorum alborum, Radice Iris, Aristolochiæ rotundæ.

67 Aquosus humor fluctuans, consumitur Diaphisopo, Diaprassio, Diasulphure, Sulphure ex ouo forbili, Cataplasmate ex Farina, Orobi, Lentium, Origano, Serpillo, Radice Aristolochiæ rot: Sulphure, Aquis thermarum, & tenui uictu.

68 Scirrosæ Peripneumoniæ humorem commode concoquunt, lenitiua & incisiua medicamenta mixtim, modice calefacientia Oximel S. & Squilliticum, Syrupus acetosus compositus.

69 Syrupus de Liquiritia, Iuiubinus de Boragine, de Hissopo, cum aquis Scabiosæ, Boraginis, Buglosæ, Decocto Liquiritiæ, Euacuatur Pharmacis præscriptis, ex pectore educitur Syrupis eisdem, Eligmatibus ex Squilla, de Pino, Loch, Sano & experto. Cataplasmatibus ex Malua, Altea, Farina seminis lini, Fœnugræci, Oleo Liliorum alborum, Amigdalino, Dialtea.

70 Ptifanam integram, uel eius Cremorem, exhibens,

bens, sputo uiscido, pertinaciter inherescente, cum anhelitu difficili, & dolore continuo, quem nec fomenta, nec missio sanguinis, nec uentris subductio, leuant, ægrum ad insaniam redigit, uel stertentem præcipiti morte perimit, uel utiq; ut septima die intereat, occasionem prebet.

71 Aeger lentem uorans ex aceto, in declinatione peripneumonix, sputo suppresso confestim interijt.

72 Lauacrum Aquæ dulcis, euacuata prius multitudine, tam peripneumonix omni quam pleuritidi, ingentem affert opem, ad Febrim extinguendam, sputum excernendum, dolorem leuandum.

73 Relaxantia Cataplasmata pura, in peripneumonia & pleuritide, constante plenitudine, in Hepatis phlegmone, omni tempore, sunt exitiosa.

74 Medici, ægris opulenti gratificantes, assidua diligentia, Vngendo, Cataplasmata thoraci imponendo indiscriminatim, ut lucrum & gloriam aucupentur, quam plurimos orco maciant.

75 Balnea intempestiue administrata, minus quam Vnctiones & Cataplasmata ledunt.

PROBLEMA.

An Posca, Peripneumonix sitim, & citius & impensius extinguat, quam Aqua frigida, uel mulsa, aut Vinum dilutum, quod celerius mero inebriat.

QVÆSTIO EXPLICANDA, THEMATA DEFENDENDA, DOMINO LICENT

TIATO BLASIO THAMMVL

LERO LIPSICO.

Vtrum

Vtrum Catarrus prefocatiuus, à frigore Cerebri membranas constringente, expressus, uel calore Solis, aut Hypocausti, eliquatus, uel premente multitudine erumpens, subitario & impetuoso defluxu, in pectus decumbens, loquendi & respirandi facultatem opprimens, angustiam summam inducens, ægrum à loco in locum circumagens, letali colore livido faciem inficiens, non raro uno die, uel ocius, calorem, spiritum uitalem & uitam extinguens: Turtius & rectius coerceatur atque intercipiatur, ne perniciem inferat, potionibus & eligmatis, suffitu, Odoramentis, Pilulisq; soporiferis, quam humoris per pharmacum purgatione, quam Enemate, quam Aversionibus per ligaturas brachiorum & pedum, eligmatisq; sputum è pectore elicientibus.

PROGNOSTICA.

Genitor omnium morborum, tam Catarrus prefocatiuus, confertim accumulatiuq; decumbens in pulmonem quam sensim irrepens, à medicis rectè est constitutus, Ophthalmiam siquidem, Suffusionem seu Cataractam, Surditatem, Apoplexiam, morbum Comitialem, linguæ resolutionem, Columellæ, Epiglottidis, & Ligulæ, Gutturisq; Paralytim, Anginam, Cardiacam, Asthma, Peripneumoniam, pleuritidē, Empyma, Ptilim, Cordis tremorē, Deliquia animi, Diarheam, Choleram, Dysenteriam, Tenasium, Atrophiam, Hydropem, Vteri strangulatum, sterilitatem, genitalium resolutionem, stillicidium Vrinæ, Calculum, Cyragram, Podagram, Arteticam, Luxationes Scia, subitariam prefocationem, quid multis mala omnia generat, eapropter cura eius assidua diligentia, atq; accurata prudentia discenda.

2 Destillatio turgens, seu præfocatiuus Catarrus, æquè celeriter, ut Apoplexia suffocat, & ancipiti cura medicum cruciat.

3 Mulier Caupo, Dresdæ celebris, rediens domum à conuiuio generi, subito correpta Catarro suffocatiuo, uigilans, loquens, omnia membra agilissime mouens, de destillatione per guttur conquerens, falso ab omnibus astantibus Apoplectica est iudicata, exhibita celerrime medicamenta, Catarrum suffocatiuum sistentia, ministro ex myropolio efferente uelum album, de fenestra protensum, ostendit, destillationem morte remedia anteueruisse.

4 Vocem, loquelam, respirandi facultatem, singula, aut omnia, Catarrus suffocatiuus opprimit, musculos gutturis, linguæ, aut pectoris resoluens, aut pulmonem, aut calorem cordis, à quibus uocis materia suppeditatur, extinguens.

5 Linguæ musculis destillatione resolutis, sermo perit, uoce integra permanente, musculis pectoris, aut intercostalibus, aut gutturis, in uno latere paralytici affectis, uox dimidia, in ambobus lateribus resolutis, tota perit.

6 Sermo ex destillatione præfocatiua perire potest, tota linguæ structura incolumi.

7 Vox à Catarro extingui deprehenditur omnibus suis instrumentis, Epiglottide, Ligula, Guttуре, Musculis, Ypsilodis ossis, & intercostalibus illæsis.

8 Calorem uitalem & simul exufflationem pulmonis (quæ materia uocis est) destillatio præfocans extinguit, sicut aqua affusa ignem & fumum.

CVRA, PROGNOSTICA.

9 Cura medico non suscipienda priusquam exitum morbi præsciat.

10 In

10 In Catarro tam suffocatiuo quam sensim in pectus delabente, si causa & humor defluens, contrarijs naturis pugnant, Medicus cum agro, inter Scyllam & Charybdim nauigat.

11 Remedium nullum in Catarro suffocatiuo securum deprehenditur, non ob medicorum, sed causarum luctam, & morbi magnitudinem, quæ fidos medicos sollicitant, & in diuersas sententias trahunt.

12 Catarri suffocatiui duæ causæ, una intemperies Cerebri, fluxionem præcipitans, altera humor irruens, quam celerrimè priusquam præfocent, sese tollendas indicant.

13 Non ablata intemperie Cerebri, destillationem suffocantem præcipitante, non intermittit fluxio.

14 Intemperies Cerebri, per Epithemata sese extinguendam docet, uix tamen unquam securè, ut fluxionem non uehementius concitent adhiberi possunt.

15 Fluxio in pulmonem decumbens, etsi uarijs remedijs coerceri posse uideatur, purgatione, frictionibus, uincturis, siccijs, prouocatione sudoris, medelis humorem sistentibus tam calidis quam frigidis, nullum tamen satis tutum esse ratio & experimentum demonstrant.

16 Euacuationem, cum nõ magis euacuare quam in pectus præcipitare, multisq; sic pernitiem intulisse, compertum habeant authores, recta ratione in Catarro suffocatiuo interdiciunt.

17 Mesueus, frictiones & uincturas extremorum membrorum, in Catarro suffocatiuo, omnibus alijs auxilijs tutiores, constanter asserit, & rationibus confirmat.

18 Neoterici à sententia Mesuei desciscientes, frictiones multis subitam mortem, concitando fluxionem

nem in pectus inuexisse commemorant, atq; hac ratione uehementer uetant.

19 Mesueus sistentia Catarrum prefocantem remedia, ostendit exitiosissima esse, medicos exhibentes uehementer obiurgans, quod eorum usum humores ad letiferam coaceruent exuberantiam, subito in pectus erumpentem & prefocantem.

20 Recentiores à Mesueo dissentientes remedia Catarrum suppressoria, omnium securissima esse asserunt, multos se ex pernicië eorum beneficio eripuisse deierant.

21 In tanta authorum anxietate salubriter in prefocatiua destillatione medendi, censemus, tribus auxilijs confestim simul adhibitis, illibata conscientia, securè agro suppetias ferre medicum, medicamentis Catarrum sistentibus, Frictionibus & Siccis fluxionem à pectore auellentibus, Epithematis intemperiem concitantem emendantibus.

22 Epithemata capitis & unctiones in omni Catarro periculoso fatemur, prouidè tamen adhibita plurimum profunt.

23 In Cerebri intemperie calida, Epithemata potentia frigida, actu tepida, innoxie accommodari uidentur.

24 In frigida Cerebri intemperie, Epithemata, adeo calidè admota, ut in profundum calor penetret, materia pauca, innoxie imponuntur.

25 In magna capitis oppletionem, satius est ab Epithematis abstinere, donec multitudo euacuata fuerit uel distracta.

26 Pugnante causa motrice, & humore Catarrhi, Medicus utriq; contrarijs proprijs tutò occurrit, opugnans ualidioribus auxilijs, quod magis urget.

27 In

27 Intemperies frigida Capitis, ex ambiente frigido contracta, calidum humorem in pectus precipitans, rectè calidis fomentis ex tela linea calefacta, & milio cum furfure & sale in calefactis marsupijs capiti impositis est tollenda.

28 Calidus humor, quem frigida capitis intemperies in pectus depellit, frigidis introrsum administratis securè sistitur, & frictionibus, uincturisque in pedes & manus auellitur.

29 Frigida remedia, calidum humorem in pectus decumbentem sistentia, uaria forma magno auxilio exhibentur, Syrupis seu forma Sapæ lentè sorbendis, de Papauere, Neunuphare, Syrupo rosarum, uiolarū, 30 Eligmatis lento linctū detrahendis Loch de Papauere, Diacodio sine melle, trochiscis de Bolo armeno sine opio, & opiatis, Pilulis de Cnyoglossa.

31 Suffitu semine lini macerato in aceto, & resiccato, suffitu ex semine Hiosciamī albi cautè adhibito.

32 Gargarismis ex aqua rosarum, plantaginīs, Nymphaeæ cum Camphora, placito & leni motu in ore circumactis.

33 Vaporibus per fistulam in os hauriendis, à decocto lactuce, rosarum, Violarum, Endiuie, floribus nymphaeæ, balaustiarum.

34 Odoramentis frigidis, & globis, sandalis frigidis ex floribus frigidis & Camphora, tum pauxillo opij concinnatis.

25 Capitis calida intemperies, humorem frigidum in pectus precipitans Epithematis aestate tepidiusculis, potentia infrigidantibus extinguitur, ex aqua rosata & plantaginīs, Solatri, Papaueris syluestris, Semperuiui immixta Camphora curatur.

36 Frigidus humor, Syrupis sistitur ex melle rosato

to Syrupo de Sticados S. immixto Olibano.

37 Eligmatis, loch Sano, loch de pino immixto pol
line olibani, masticis, & mirrhæ.

38 Glebis olibani, masticis, & Mirrhæ deuoratis &
in ore retentis.

39 Suffitu ex glebis succini incensis & restinctis,
sulphuris, masticis, mirrhæ, olibani.

40 Trochiscis & Catapocijs ex castorio, olibano
& pauxillo opij.

41 Tameſſi Hippo: ſententia, ſummis morbis ſum
ma remedia ſint adhibenda, tamen Opiatorum in ple
nitudine & Cacoſchymia ſecurus non eſt uſus, nec ex
hibenda niſi leuiora & mediocria nihil opitulata fue
rint.

42 Opiata ex claſſe ſummorum remediorum, in
deſtillatione preſocatiua, morbo ſummo, tutius in
ore detinentur quam deuorantur, ut impetum deſlu
xus compeſcant.

43 Balneo copioſum ſudorem eliciente, ager Ca
tarrum preſentens & preueniens, ſeſe ex periculo ex
ripit.

44 Balnei quotidianus uſus poſt euacuationem
calidum Catarrum exhaurit.

45 Mulier nobilis Miſnæ, noſtro conſilio ſex an
nis ex preſocantis Catarri pernitiæ balneo erepta, o
mnibus alijs auxilijs irritis prius adhibitis, Tandem tur
gentem fluxionem ſentiens, accelerato curſu in bal
neum contendens, in uestibulo priuſquam Hypocau
ſtū attingeret, preoccupante fluxione, lingua maio
rem in modum turgente, preſocata occubuit.

PROBLEMA.

Cur Balneum quotidianum in bilioſis naturis, hu
morem

morem Catarrhi suffocatiui desiccet, Febrem (qua
nisi lauent indies conflitantur) extinguit, nec siccita-
tatem parit, Hecticis habitum calefacit & humectat,
nec tamen Catarrum, nec Febrem putridam, ambos
morbos ex caliditate & humiditate exorientes & ui-
gentes infert.

QVÆSTIO ENAR

RANDA, DECRETA TVEN

DA, DOMINO LICENCIATO KLEIN,
NEVBVRGENSI PRO DO-
CTORATV.

Vtrum Hæmoptoica passione laborans, ex rup-
tura uenæ pectoris, purpureum aut subatrum,
At ex rosione, uel scissura arteriæ uenalis, uel uenæ
arterialis, floridum, puniceo colore splendentem san-
guinem, exiliendo erumpentem, & spumantem, tussi
rejciens:

Valeat missione sanguinis, auulsione per sicias, &
manuum pedumq; uinctura, tum Cerotis & Empla-
plastris pectori impositis, potionibus, & Eligmatis,
refrigeratorijs, astrictorijs & glutinatorijs coerceri,
& uel uulnus uel ulcus ad cicatricē perducī, tum po-
stremo mellitis eligmatis & Theriaca ueteri grumos
expurgantibus, prorsus persanari.

Floridus sanguis, puniceo colore splendescens,
spumans, copia magna exiliens ex pulmone, Ru-
bens, purpureus, obscurus, & paucus ex pectore rej-
citur.

PROGNOSTICA.

C ij

Vulnus

I.

VUlnus cruentum in uase pulmonis, nisi primo, aut altero die glutinetur & cicatrice obfirmetur, die tertio inflammationem contrahit, Febre superueniente, insanabile redditur, inducto tamen callo uita protrahi poterit.

2 Sanguinis sputum, ex pulmonis uase, à uicioso falso humore, immedicabile habendum est.

3 Paucus sanguis, tussi ex pulmone reiectus, maius periculum minatur, quam copiosus.

4 Ex sanguinis sputo, peripneumonia, & phthisis imminet.

5 A Sanguinis sputo, puris sputum malum.

6 Compertum habemus, mulierem Lipsicam in foro habitantem non ignobilem, sputo sanguinis laborantem, ad octo sanguinis libras breui dierum intervallo tussi reiecit, sanatam & incolumem ad annos plus uiginti uixisse.

7 Cura sputi Sanguinis, tam à plenitudine, quam prauorum humorum exuberantia in pulmone.

8 Contentionem de nominibus non instituemus, sed nominum beneficio (sine quibus nemo preceptor teste Gal. esse potest) naturam rei inquiremus, ne Symptoma pro morbo habeatur & curetur.

9 Hæmptysis uulgo Hæmoptoica passio, sputum Sanguinis, morbus non est, sed morbi excitantis Symptoma, morbus tamen Symptomatis nomen sibi uendicauit, & Hæmoptoica dicitur.

10 Ut nec claudicatio, nec cæcitas curatur, ita nec sputum sanguinis, sed morbi curatio est Symptoma committentis.

11 Sicut non ullus alius morbus curari potest, non cognita eius natura, uel dispositione, ita nec Hæmoptoica passio.

12 Morbi natura nō cognoscitur, non cognita eius
caussa & parte affecta.

13 Causa Hæmoptoicæ, aut in pulmone nascitur,
& proprium efficit pulmoni morbum, aut à confor-
tio pulmo eam contrahit.

14 Propria causa Hæmoptoicæ in pulmone, aut in
temperies est Pulmonis calida feruens, prauos in pul-
mone humores gignens, uel aliunde attrahens.

15 Humores proprii Pulmonis sputum sanguinis
excitantes, aut simplices sunt, ut sanguis, bilis, pitui-
ta, Atrabilis, aut ex his mixti, æqualiter uel inæquali-
ter.

16 Humores in pulmone concepti, tam Simples
quam mixti, disrumpendo, erodendo, uel transsudan-
do, quantitate uel qualitate, uel utroq; modo à natura
recedentes, Hæmoptoicam committunt.

REMEDIA.

17 Sanguinis sputum euestigiò curandum est, prius
quam uires exoluat, biduo (ut solet) inflammationē
in uase excitet, Febrem accersat, immedicabile ulcus
reddat.

18 Sputum Sanguinis ex Pulmone uel Thorace re-
iectum, sisti non potest, non ablata causa.

19 Intemperies calida & sicca pulmonis, extenu-
ans humores, corrumpens, acres reddens, uel aliunde
attrahens, frigidis remedijs, tam introrsum quam
extrorsum adhibitis, potionibus, cremoribus, Eligi-
matis, Condimentis, Vnguentis, Emplastris, Cerotis,
Epithematis, pectori impositis extinguenda.

20 In Hæmoptoica seu sputo sanguinis à multitu-
dine sanguinis, uel copia corruptorum acrium hu-
morum si quis remedia reprimentia, introrsum uel

C iij

extrorsum

extrorsum administrare audet, multitudine nō prius subtrahēta, Peripneumoniā uel Empyma, uel Phthisim infert, & ægrum in perniciem ducit.

20 Sitis tam in sputo sanguinis, quam pleuritide, Empymate, Asthmate, Peripneumonia, Orthopnea, fluxiones in pulmonem concitat, sputum remoratur, prefocationem infert, neutiquam igitur tolleranda, sed extinguenda est remedijs innoxijs.

21 Humida remedia sitim exuberanter extinguentia noxia sunt, glutinationem uulneris & ulceris impediunt, itaq; interdicens.

23 Plantaginis, Endiuia, Buglosæ, Dipsaci aqua, innoxie sitim extinguit, supprimit sanguinem, inflammationem prohibet, uulnus glutinat.

24 Plethora & sanguinis multitudo tollitur missione sanguinis, frictionibus, inedia, Balneo.

25 Missione sanguinis in Hæmoptoica confestim est succurrendum mensura, quam uires, corporis habitudo, ætas, sexus, cœli status, artificium, & reliqua coindicantia, permittunt.

26 Mediocris missio sanguinis, uno die bis, itidem altero die, uel postridie toties administrata, maius affert auxiliū, quam una abundans ad deliquium animi usque.

27 Cacochymia corpore referto, non missione sanguinis, sed pharmaco peculiari redundans humor est expurgandus.

28 Crebrè non propter redundantiam humorum, sed morbi magnitudinem, missione sanguinis, uel pharmaco, ut in uulnere omni succurrendum est.

29 Bilis in sanguinis sputo, salubriter infusione Reubarbari, Mirobalanorum, Citrinorum, Tamarindorum, non Cassia, non Manna, nō Scammonio, non

non ullo acuto aut relaxante pharmaco purgatur.

30 Pituita in Hæmoptoica passione, infusione agarici, mirobalanorum, KEBULORUM innoxie educitur.

31 Atrabilis polypodij decocto, infusione mirobalanorum indorum, Senæ, Diacatholiconæ, non Helleboro aut ullo alio acuto pharmaco sequire expurgatur.

32 Neque sanguis, neque acres corrupti humores ulli, in pulmone redundantes uel pectore, Phlebectomia, aut purgatorijs medicamentis educi possunt.

33 Antecedentem propter causam, humoribus in cauo pectoris uel pulmone redundantibus, missio sanguinis, uel purgatio celeriter est administranda.

34 Ex pectoris uenis non ex cauo sanguis & humores euacuari possunt.

35 Clyster acris uel lenis, ut res postulat, pro missione sanguinis efficaciter substituitur, si æger uel ob vires inedia exhaustas, uel oris uentriculi uicium uel pusillanimitatem, uenæ sectionem non suffert.

36 Solo simili morbo, non accedente instrumentario, aut communi, sputum sanguinis provenire nequit.

37 Vulnus aut Vlcus, uasorum pulmonis aut osculorum apertio, statim post euacuationem, aut purgationem uel auulsionem, per sicias, ligaturas, medicinis astrictorijs & emplasticis glutinandum & ad cicatricem perducendum est, ne immedicabile reddatur ex biduo.

38 Adhibitis prius frictionibus, uinctionibus, & Sicijs, tum Clystere, à pectore & pulmone auellentibus, licebit supprimentia sanguinem, & cicatricem inducentia adhibere, tum postea si res urget plenitudo, uel

do, uel cacochymia, uacuationem iustam adhibere.

39 Posca ui astringendi, & suppressendi sanguinem, tum grumos dissoluendi, & per tussim educendi pollens, primo statim die magna utilitate hauritur, simplex sepe ex interuallo trium horarum postero die, & tertio & quarto, immixtis astrictorijs & emplastificis pulueribus & decoctis, interim simul purgantibus pectus adhibitis.

40 Astrictoria & Emplastica remedia ex posca haurienda, trochisci de Bolo armeno, Lemnia Sphragis, trochisci de Karabe, item decocta ex balaustijs, Psidijs, Rhoe obsoniorum, anthera, semine plantaginis, sanguinariae, Symphyto, Mastiche, Thure.

41 Theriaca quadrimestris, ut sanguinem suppressat, tussim coerceat, somnum conciliet, primis diebus, ante somnum magno auxilio exhibetur.

42 Emplastra Epithemata cerota ex iam commemoratis recte parantur & pectori imponuntur, primis diebus arcendi immodicam reiectionem sanguinis gratia, & consolidandi uulnus, at postea digerentia multitudinem recto consilio administrantur indicatione ducta, a multitudine interclusa in pectore consumenda.

43 Emplastrum ex bitumine & aceto uel & ex pice & aceto non preter ingens auxilium pectori imponitur.

44 Puluis ex dragma una Reubarbari, Mumiae granis duobus, Rubee grano uno & medio salubriter sanguinis sputum sistit, inflammationem prohibet, uulnus glutinat, in uino rubro austero bibitus.

45 Sperma ceti ex Aceto non reprobamus, cautio ne adhibita ne acrimonia nimia inflammationem irriter tremorem & spasmodum, aut dysenteriam inducat.

46 Tussis donec cicatrix aut callus firmus inducatur ulceri, compescenda, ampla spiratio reprimenda, Silentium precipiendum, animi tranquillitas concilianda, somnus alliciendus, siquidem uulnera & ulcera omnia quiete egent.

47 Inedia & tenuis uictus uires non deiciens, plenitudo in pectore & pulmone saluberrimè consumitur.

48 Acrum & prauorum humorum redundantia, siue in pulmone, siue alio quocunque loco existat, inedia non exhauritur, sed augetur & exasperatur.

49 Acres humores in pulmone aut pectoris cauo, lenientibus Syrupis & eligmatis, mulcendi sunt, coquendi & sputo educendi, Syrupo uiolato, Neunuepharino, rosato, Iuiubino, cremore rosarum, Boraginis, Buglosse, Violarum, & si res urget, Syrupo de papauere, loch & lacte papaueris.

50 Vbi suspitio est relaxationis calli, & eliquationis per humida, austeris commixtis noxa est emendanda.

51 Vbi uulnus uel ulcerus in pulmone uel pectore clausum est, solida cicatrice, aut callo constanti, duæ oboriuntur indicationes, una à Grumis, altera à uia educationis.

52 Grumi crassi se incidendos, asperi explanandos postulant, utrumq; auxilium mel coctum, & si motus inflammationis non est, Theriaca uetus ex melle multo, egregie affert Oximel S. cum dragma media diacurcume, idem prestat & Syrupus acetosus ex radicibus, nisi tussis usum prohibeat, Coagulum Hedi uel leporis ex aqua Scabiosæ non infimam habet laudem.

53 Via ex Hip: sen: lubrica est reddenda, quod eadem

D

dem

dem medicamenta grumos euidentia prestant.

54 Balneum et si plethoram consumat, biliosos humores exhauriat, attamen à clamore, eiulatu, uehementi anhelatione, labore, ictu, si sputum sanguinis contractum est, prodesse uix poterit.

55 Victus instituendus est causæ & morbo contrarius.

56 Hæmoptoica ex sanguinis exuberantia, & plethora, tenuissimum uictum postulat, ex sorbitione fructuum austerorum, prunorum, pirorum, citoniorum, mororum, tum & Ptisanæ cremorem, aquam refrigerantem & astringentem, ex incoctis mirtillis, Rhoe, anthera, semine sanguinariæ.

57 Acres & corrupti humores cibum indicant suauem, boni succi, acrimoniam opprimentem exhibendum ex lacte amigdalino, Ptisanam ordeï, Cremorem ordeï, lactucam, carnes agninas, uitulinas, pullos gallinaceos, pisciculos salubres, Potum, aquam ordeï cum liquiritia coctam, uel Cereuisiam dulcem.

58 Victus acris, immodicè salitus, Aromatis feruidus, suffitus, uinum flauum & omnis potus extenuans sanguinem, in omni sanguinis sputo est interdicens.

59 Hæmoptoica ex mariscarum aut mensium superpressione, sanguinis missione ex saphenis mariscarum reseratione, mensium prouocatione, suffitu, Cataplasmati laxantibus muliebria, & interdictione frictionis supernarum partium, infernis tantum frictis calefactis & uinctis rite curatur.

*CVRA HÆMOPTOICÆ
EX CATARRO SALSO.*

Sanguis

60 Sanguinem mittito ex uena interna, bis eodem die, ex interuallo trium horarum, itidem altero die, uel postridie totidem, mensura quam uires & plenitudo ostendit.

61 Clyster, ægro missionem sanguinis non ferente, subministratus, parem opem referet.

62 Auulsionem sanguinis à pectore molitor frictionibus, uincturis omnium artuum, tum impactis siccis in brachijs & fœmoribus.

63 Emplastrum ex stercore Palumbino capiti imposito, misso prius sanguine & auulsionibus adhibitis.

64 Post horas tres, Emplastrum de capite tollito, caput pileo haud pingui uelato.

65 In Balneum egrū ducito, lauato, prius omnibus commemoratis auxilijs adhibitis.

66 A Balneo pascito ægrum tenuiter ex sorbitione aliqua, Prunorum acidorum, Pirorum, Mororum, Citoniorum.

67 Potato si sitis infestat aqua plantaginis, aut aqua cocta cum Rhoe.

68 Theriacam quadrimestrem dormituro exhibe, unius dragmæ pondere.

69 Somnum conciliato.

70 Secundo die, eadem adhibeto, balneum intermittito.

71 Tertio die, si spes est, ulcus uel uulnus cicatrice firmiter clausum, pectus melle cocto purgato à grumis si eos sibilus subesse manifestat.

72 Quarto die, eadem omnia administrato, si motus inflammationis nullus est, pectus mane copiosiore melle cocto expurgato, iterum in balneum ducito,

D ij to,

to, & post paulo lautius nutrito ex Ptisana integra & pisciculo fluuiatili quopiam.

73. Deinceps ex interuallis, capiti ceratum ex Tapsia uel simile imposito, caueto ne inflammet nec ulceret, mediocriter alito omnia quæ excalfaciunt & extenuant sanguinem interdicito, & quæ amplam respirationem inducunt.

CURAE HAEMOPTOICAE A REFRIGERATIS SPIRITALIBUS INSTRUMENTIS.

74. A refrigeratis spiritalibus membris sanguinis sputum cum tussi excitatum sic curato: Sanguinem quater in biduo ex uena interna, ut uires ferunt, aut uno interposito die mittito, Manus pedes calorifico medicamento fricato, uincito ut incallescant, uesperipharmacum diaspermaton propinato, aut aliud natura æquale, eadem altera die administrato atque peccus totum cerato ex Tapsia obducito, uesperitolito ne inflammet, uictum tenuem instituito ex cremore Ptisanæ aut pisciculo. Tertio die ad tres horas ex Tapsia ceratū imposito capiti, lauato hominem, cibato leuiter Ptisana, pisce fluuiatili siue aromatis, dormituro Diaspermaton exhibeto. Quarto deinde die, si inflammationis nullum indicium extat, peccus Theriaca ueteri purgato ex melle cocto, tum postea uictum boni succi omni acrimonia expertem, mediocrem præcipito, animique & corporis affectus pacatos.

PROBLEMA.

Cur Theriaca uetus, infantulis semper est loetalis,
Biliofis

Biliosis & plethoricis æstate, quartanarijs ante humoris concoctionem periculosissima, & nō raro exitiosa, Senibus saluberrima Antidotus, Recens quadrimestris Theriaca, incipienti Hæmoptoico affectui præsens remedium.

CORROLARIUM MEMORABILE.

Apparet sicut Galenus meminit, sed rarius Phænace, humorem & saniem Peripneumoniæ & Pleuritidis, è Pulmone in Cor, & emulgentes arterias, uel in Hepar & emulgentes uenas inde in Reñes, & per ureteras in uesicam depelli, atque cum urina effundi.

Rem incredibilem sancta fide testamur, quam ægro adhuc uiuo, docebimus, interdum Orthopneæ, non raro interceptione sensus & motus, tota nocte afflicto, ante uiginti annos à nobis Lipsiæ curato, Calculos ultra centum, ex sanguine Pulmonis in siliconeam duritiem tostos, partim tussi non exiguos, per asperam arteriam, partim deiectione per uentrem eoque minores, partim urinæ profluuiò expurgatos, sepe ueluti ramēta plurima lori, lotio & uentris deiectione, nonnunquam sanguinis mictu, miserabili cruciatu expulsa.

